

МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ТА ВИЯВЛЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

к.е.н., доц. **Аграмакова Н.В.**
Харківський національний економічний університет

В даний час держава та представники бізнесу не завжди поєднують інтереси ринкової економіки і отримання прибутку з реалізацією концепції сталого розвитку. Результатом цього стала ситуація, коли економічні проблеми спричинили за собою серйозні соціальні наслідки.

У зв'язку з цим метою даної роботи є моніторинг соціально-економічних проблем та виявлення особливостей України в контексті сталого розвитку на підставі використання стандарту „Соціальна відповідальність 8000”. В результаті роботи будуть сформовані пріоритетні напрямки щодо виходу із кризової ситуації.

В результаті проведеного ретроспективного аналізу соціально-економічного розвитку України за останні десятиріччя можна зробити висновки, що кризові явища насамперед були викликані наступними економічними причинами: світовою економічною кризою; відсутністю замовлень на виробництво продукції; хронічними перебоями у постачаннях сировини, матеріалів і комплектуючих виробів; надлишком робочої сили; несвочасним надходженням платежів за відправлену замовнику продукцію тощо. Дані економічні явища спричинили такі соціальні наслідки, як: стрімке зростання безробіття; знецінювання праці; ріст захворюваності, смертності, зниження народжуваності; низький рівень соціального захисту уразливих шарів населення; повсюдне поширення бідності та багато інших. Вище наведені приклади віддзеркалюють тісний взаємозв'язок та взаємовплив соціальних та економічних факторів ринкового середовища, які створюють вкрай серйозні перешкоди реалізації стратегії сталого розвитку в Україні.

На підставі проведеного моніторингу в Україні можна виділити такі особливості сталого розвитку, які відрізняють її серед інших країн світу:

1) маючи значний інтелектуальний потенціал нації, висококваліфіковані трудові ресурси, широку мережу освітніх установ, наукових і науково-технічних закладів, економічний і соціальний розвиток, як і раніше, залишається на дуже низькому рівні;

2) незважаючи на проголошення економічної політики, яка спрямована на підтримку самозайнятості населення та малого підприємництва, реальних кроків щодо її впровадження здійснюється дуже мало, крім того, навпаки, з'явилися нові види податків, зростають розміри вже існуючих, стає більш жорсткою податкова політика в цілому;

3) наявність працевлаштованості не є гарантією гідного заробітку;

4) показник середнього розміру пенсії, мінімальної пенсії за віком та багатьох інших виплат менший за розмір прожиткового мінімуму, що суперечить законодавчим нормам;

5) диференціація у розмірах заробітної плати працівників призвела до того, що зайняті на об'єктах соціальної інфраструктури одержують набагато нижче, ніж у інших галузях тощо.

Згідно з висновками, зробленими на підставі проведеного моніторингу можна визначити наступні пріоритетні напрямки сталого розвитку для України:

1) розробка та дотримання принципів розвитку соціально-економічної політики з урахуванням міжнародного досвіду й особливостей, характерних для України, сприяє досягнення соціальних стандартів, які відповідають сучасним світовим вимогам і здатні вирішити існуючі соціально-трудова проблеми;

2) концентрація зусиль на існуючому соціально-трудова потенціалі нації та його подальший розвиток допоможе досягти прогресу не лише в соціально-трудова сфері, а й в економічній, технологічній тощо;

3) надання пріоритетної ролі підвищенню рівня життя населення є основним інструментом досягнення мети сталого розвитку;

4) створення умов для поліпшення демографічної ситуації позитивним чином позначиться на підвищенні рівня життя населення;

5) вдосконалення нормативно-правової бази та її розгалуженість щодо питань захисту прав населення знизить наслідки соціально-трудова ризиків, підвищить відчуття захищеності у громадян;

6) посилення виконання державою своїх функцій дозволить гарантувати населенню забезпечення основних потреб, захищення його прав, дотримання законодавчо встановлених норм та обов'язків;

7) забезпечення оптимальних умов зайнятості для всіх бажаних і здатних працювати є одним із способів проведення активної політики державою, яка спрямована на попередження негативних наслідків від безробіття;

8) формування дійового інституту соціального партнерства сприятиме мирному та ефективному погодженню інтересів суб'єктів ринку праці.

Отже, проведене дослідження соціально-економічних проблем в Україні ще раз підтвердило той факт, що проблеми в економічній та соціальній сферах тісно взаємопов'язані. При цьому значну увагу, на думку автора, слід приділити підвищенню рівня життя та покращенню показників ринку праці з метою досягнення головної мети сталого розвитку.

Таким чином, не викликає сумніву необхідність вивчення та подальшого розвитку теоретичних та методологічних засад сталого розвитку. Особливу важливість набувають розробка та упровадження дієвого механізму сталого розвитку в контексті інтеграції України в світове співтовариство.